

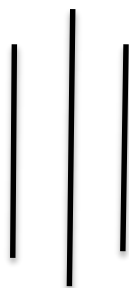
लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण प्रतिवेदन

सिस्ने गाउँपालिका, रुकुम पुर्व

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९

प्रतिवेदन पेश गरिएको निकाय: प्रदेश सुशासन केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश

पेश गर्ने : राजु नेपाली, ग्रामिण युवा सरोकार केन्द्र

विषय सूची

परिचय खण्ड

१ पृष्ठभूमि	Error! Bookmark not defined.
२ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको महत्त्व	4
३ लैससास परिक्षणका उद्देश्यहरु	4
४ लैससास परिक्षण क्षेत्रहरु र तहहरु	4
५ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको विधि र तरिका	5
६ लैससास परिक्षणमा संलग्न हुने सहभागीहरु	

तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण खण्ड

७ तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण र व्याख्या-विभिन्न तालिकाहरुमा समावेशीकरण परिक्षणबाट आएको उपलब्धी	Error! Bookmark not defined.
---	------------------------------

विश्लेषण खण्ड

८. लैससास विश्लेषणका औजारहरु	Error! Bookmark not defined.
९ तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण	

मुख्य उपलब्धी खण्ड

१०. लैससास परीक्षणका अंकभार	15
१०.१ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको आधारमा अंकभार	16
१०.२ माकुरी जालो	
११. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सबल, सुधार गर्नु पर्ने, अवसर र चुनौतीहरु	19
१२. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको कार्ययोजना	26
निष्कर्ष तथा सुझाव	31
सुझावहरु	31
अनुसूची खण्ड १: सहभागीहरुको नामावली	Error! Bookmark not defined.
अनुसूची २: लैससास SWOT विश्लेषण विवरण	35
अनुसूची ३: पालिकाको लैससास कार्ययोजना	35
अनुसूची ४: लैससास परिक्षणको प्राप्त अंकको विस्तृत विवरण	35

परिचय खण्ड

१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले दिशानिर्देश गरे बमोजिम समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्न, राज्यका सबै अंग, तह र क्षेत्रगत विषयहरूमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को विषयलाई विकासको हरेक पक्षमा, मूलप्रवाहीकरण र संस्थागत गर्न आवश्यक भएकोछ। नेपालको संविधानको धारा १८ मा उल्लिखित समानताको हकमा सबै नागरिकहरू कानूनको दृष्टिमा समान हुने तथा कसैलाई पनि कानूनले समान संरक्षणबाट बन्चित नगरिने व्यवस्था छ। साथै, सामान्य कानूनको प्रयोगमा धर्म, वर्ण, जात जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, वैवाहिक स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक, भाषा वा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव गर्न नपाइने व्यवस्था उल्लेख छ। नेपालको संविधानको धारा ३८ ले महिलालाई समान अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार, राज्यका सबै तहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ। संविधानले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरूलाई कानून बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था पनि गरेको छ।

संविधानमा राज्यले सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछ्छिडिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मदेशी, थारु, मुस्लिम समुदाय, पिछ्छडावर्ग, सीमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पिडित वा पिछ्छिडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिकरूपले विपन्न खस आर्य लगायत नागरिकको संरक्षण, सशक्तिकरण वा विकासका लागि कानून बमोजिम विशेष व्यवस्था गर्न सकिने विषय उल्लेख गरी समावेशीका अवधारणालाई आत्मसात गरिएको छ। सामाजिक न्यायको हकले राज्यका हरेक तहमा समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तका आधारमा जनताको सहभागिताको अधिकारको व्यवस्था गरेको छ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैससास सम्बन्धी व्यवस्था उल्लेख गरेको, वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसङ्ख्यक, र सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको, विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सदभाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैङ्गिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी, प्रथा, बालश्रम, मानव बेचबेखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था गरेको, स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा पिछ्छिडिएको एवं लक्षित वर्गको सहभागिताको व्यवस्था, र योजना छनौटमा महिला, बालबालिका तथा पिछ्छिडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यक्रममा जोड दिदै लैससास प्रवर्द्धन गर्ने लगायतको व्यवस्था उल्लेख गरेको छ। यसका साथै लैससासका सजालहरूलाई सम्बोधन गर्न राज्यले विगत लामो समय देखि नै प्राथमिकताका साथ आवधिक योजना, वार्षिक योजना, नीति तथा कानूनको तर्जुमा तथा परिमार्जन र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै आइरहेको छ।

यसै सन्दर्भमा स्थानीय तहद्वारा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीमैत्री बनाउन, संवैधानिक एवम कानुनी उत्तरदायित्व तथा जिम्मेवारी पुरा गर्न, राज्यले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा गरेका प्रतिबद्धता अनुरूप कार्य गर्न, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्दै लैङ्गिक उत्तरदायी समावेशी विकासलाई प्रवर्द्धन गर्नको लागि लैससास परिक्षण वा लेखाजोखा गर्नु आवश्यक हुन्छ। मुलुकमा विद्यमान सबै प्रकारका विभेद र उत्पीडनको अन्त्य गर्दै बहुजातिय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त विशेषतालाई आत्मसात गरी विविधता बीचको एकता,

सामाजिक सांस्कृतिक ऐक्यबद्धता, सहिष्णुता र सदभावलाई संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्दै, वर्गिय, जातिय, क्षेत्रिय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातिय छुवाछुतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न, समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्पलाई साकार पार्न गाउँपालिकाको संरचना, नीति निर्माण र संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी मैत्री बनाउनु आवश्यक छ। राज्यका राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता पूरा गर्न स्थानिय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्नका निमित्त मार्गदर्शन आवश्यक भएकोले संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले यो **“लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन, २०७८”** तयार गरिएको छ। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट लैससास सम्बन्धि अलग्गै दिग्दर्शन तयार गरि स्थानीय तहमा लैससासको विद्यमान अवस्थाको जानकारी लिने साथै स्थानीय तहगत तथा मुलुकको समग्र लैससास सम्बन्धि समस्या र चुनौतिहरुको पहिचान गरी यस क्षेत्रका योजना तथा कार्यक्रमहरुको दक्षता र प्रभावकारीताको लेखाजोखा तथा मूल्याङ्कन गर्दै नीतिगत पृष्ठपोषण गर्ने उद्देश्यले यो दिग्दर्शन तयार पारेको छ।

२. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको महत्व

सिस्ने गाउँपालिकाले आफ्नो आवधिक योजनाका आधारमा तर्जुमा गर्ने वार्षिक योजना, नीति, रणनीति तथा कार्यक्रमहरुलाई लैङ्गिक मैत्री बनाई समावेशी तथा समानुपातिक एवं दीगो विकासमा टेवा दिनका लागि यो परिक्षण महत्वपूर्ण मानिएको छ। गाउँपालिकाका नीति, रणनीतिका अतिरिक्त यसले अपनाउदै आएको विकासका अभ्यासहरुमा पनि आवाजहीन, अधिकारहीन, छनौटहीन वर्गहरुको अधिकार सुनिश्चित गर्नका लागि पनि यसको आवश्यकता रहेको छ। यसका लागि गाउँपालिकाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि कार्यविधि बनाई कार्यक्रम तथा रणनीतिहरुमा “लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण गरी “लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट” मार्फत लैङ्गिक तथा सामाजिकरूपमा बहिस्करणमा परेका व्यक्ति र समुहहरुको सशक्तिकरण गर्नका लागि” पनि यो परिक्षणको महत्व रहेको छ। पालिकाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा आफ्नो सबल पक्ष, सुधार्नु पर्ने विषय क्षेत्र, समस्या तथा चुनौतिहरुको पहिचान गरी निराकरणका उपायहरु पहिचान नगरी विकासका गतिविधिहरुलाई सञ्चालन गर्दै जाने हो भने गरिव र धनी विचको खाडल बढ्दै जान्छ। दीगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्नका लागि पनि यो परिक्षण जरुरी छ। यो परिक्षणबाट निकैल गरेका अन्तरहरुको आधारमा कार्ययोजना बनाउदै जाने र कार्ययोजनाका आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने हो भने लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण गर्न ठूलो सघाउ पुऱ्याउन सकिन्छ। साथै यसबाट प्राप्त नतिजालाई आवधिक योजना तर्जुमा, वार्षिक योजना तर्जुमा र नीतिगत सुधार गर्नमा प्रयोग गर्न सकिने भएकोले यसलाई गाउँपालिकाले निकै महत्वपूर्ण दस्तावेजको रुपमा लिएको छ।

३. लैससासका परिक्षणका उद्देश्यहरु

लैससास परिक्षणको साधारण उद्देश्य, स्थानीय स्तरमा गरिने सम्पूर्ण विकास योजना तथा कार्यक्रमलाई लैससास उत्तरदायी र दिगो बनाउनु रहेको छ।

- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण मार्फत स्थानीय तहको संस्थागत संरचना र कार्यक्रमहरुमा महिला, लक्षित वर्ग र सीमान्तकृत समुहहरुलाई समावेश गरी लैङ्गिक समानता र सबै जात जातीको अर्थपूर्ण सहभागिता गराई, लैङ्गिक अन्तरहरुको प्रभावलाई सम्बोधन गर्दै लैङ्गिक मूलप्रवाहिकरण र सशक्तिकरण गर्दै लैजाने,
- महिला, लक्षित वर्ग र सीमान्तकृत समुहहरुलाई समावेश गरि उनीहरुको योजनाबद्ध रुपमा व्यक्तिगत र सामुहिक क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानिय तहको विकास प्रकृत्यामा निर्णायक तथा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरी आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्ने,

- स्थानिय तहको सवै कार्यक्रम, योजना र आयोजनाको प्रत्येक चरणमा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने र यसलाई संस्थागत गर्दै लैजाने,
- लैससास परिक्षण नतिजाको आधारमा समस्या तथा चुनौतिहरुको पहिचान गरी समयमै समाधान गर्न तथा भावी योजना तथा कार्यक्रमका लागि नीतिगत पृष्ठपोषण गर्ने ।

४ लैससास परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरु

संघीय व्यवस्था पश्चात लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्नको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जारी गरेको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन अनुसारको कार्य थालनि भएको छ जस्लाई सवै गाउँपालिका र नगरपालिकाहरुले लागु गर्नु पर्ने हुन्छ । विशेषत लैससास परिक्षण गर्दा निम्न बमोजिम मुख्य पाँच विषय वा क्षेत्रहरुलाई समेट्नु पर्दछ ।

१. नीति, कानून, योजना
२. संस्थागत व्यवस्था
३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास
४. सेवा प्रवाह
५. सुशासन तथा उत्तरदायीत्व

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ अनुसार लैससास परिक्षणलाई तीन चरणमा विभाजित गरी परिक्षण कार्य सम्पन्न गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । सोहि व्यवस्था अनुरूप लैससास परिक्षण गरिएको छ ।

५ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको विधि र तरिका

१. लैससास परीक्षण : सैद्धान्तिक मान्यता

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक परीक्षण उल्लेखित विभिन्न सैद्धान्तिक मान्यताको आधारमा तयार पारिएको छ ।

क) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी जवाफदेहिताको सिद्धान्त (Accountability)

लैङ्गिक तथा सामाजिक लेखाजोखा तथा परीक्षणले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीताका लागि जवाफदेहिताको आधारमा परीक्षण गर्दछ र सो का लागि सुधारोन्मुख मार्गदर्शन गर्दछ ।

ख) लैङ्गिक उत्तरदायित्वको सिद्धान्त (Responsibility)

लैङ्गिक लेखाजोखा तथा परीक्षणले लैङ्गिक समानताका लागि उत्तरदायित्वको परीक्षण गर्दछ र सो का लागि सुधारोन्मुख मार्गदर्शन गर्दछ ।

ग) लैङ्गिक समताको सिद्धान्त (Gender Equity)

लैङ्गिक दृष्टिले समतायुक्त र सामाजिक न्यायमा आधारित समाजको निर्माणका लागि विधिवत रूपमा योगदान गर्नु नै यस सिद्धान्तको मूलभूत उद्देश्य हो । विकासका नीति, योजना तथा संस्थागत व्यवस्थाको प्रयासले महिला र पुरुषमा फरक फरक प्रभाव पर्दछ, ग्रहणशीलता फरक फरक हुन्छ, र व्यवहारिक तथा रणनीतिक आवश्यकता फरक फरक हुन्छ भन्ने मान्यताका आधारमा समताको परीक्षण र मार्गदर्शन गर्दछ ।

घ) समावेशीकरणको सिद्धान्त (Inclusion)

राज्यका विकास प्रणाली तथा व्यवस्थापकीय संरचनामा महिला र पुरुषको न्यायोचित स्थान, समाजका जातजाति, वर्ग, उमेर समूह र विभिन्न क्षमता भएका व्यक्तिको (Gender, Geography, Caste, Ethnicity, Age, Ability), योगदान, सहभागिता, उपलब्धी तथा विकासका अवसरको लेखाजोखा तथा सुनिश्चितताका लागि मार्गदर्शन गर्दछ।

ड) समविकासको सिद्धान्त (Equal Development)

महिला र पुरुषबीच तथा समाजमा रहेका विभिन्न जातजाति, समुदाय, वर्ग, उमेर समूह र शारीरिक क्षमता भएका व्यक्तिलाई आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक तथा मनोवैज्ञानिक विकासका लागि समान अवसर र सामाजिक संरचनामा आधारित सबै प्रकारका विभेद, शोषण, हिंसा तथा असमानताबाट मुक्ति र समानताको प्रत्याभूति गराउन मार्गदर्शन गर्दछ।

लैससास परिक्षणका क्षेत्रहरु:

१. तयारी चरण

सर्वप्रथम नगरपालिकाले ७ देखि १३ जनाको देहाय बमोजिम लैससास कार्यान्वयन समिति गठन गर्नु पर्दछ। उक्त समितिमा देहाय बमोजिम सदस्य रहने व्यवस्था गरिएको छ।

क्र.सं	पदाधिकारीहरु	पद
१	गाउँपालिका/नगरपालिका अध्यक्ष/प्रमुख	संयोजक
२	उपप्रमुख /उपाध्यक्ष	सदस्य
३	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
४	सामाजिक विकास समितिका संयोजक	सदस्य
५	कार्यपालिकाका सदस्यहरुमध्येबाट कम्तिमा २ जना	२ सदस्यहरु
६	महिला सहित संयोजकले तोकेको तीन जना	३ सदस्यहरु
७	सामुदायिक संघ संस्थाहरुमध्येबाट समावेशी प्रतिनिधित्व हुने गरी संयोजकले तोकेको तीन जना	३ सदस्यहरु
८	लैससास हेर्ने विभाग/महाशाखा/शाखाका प्रमुख	सदस्य सचिव

२. कार्यान्वयन चरण

लैससास कार्यान्वयन समिति गठन पश्चात लैससास परीक्षण कार्यान्वयन गर्न ३ देखि ५ जनाको लैससास कार्यान्वयन कार्यदलको गठन गर्ने र देहाय बमोजिमको प्रकृया अवलम्बन गर्नु पर्दछ।

- लैससास कार्यान्वयन समितिको बैठकमा सहभागी भई छलफल भएका विषय वस्तुको जानकारी लिने,
- लैससास परीक्षण कार्ययोजना विस्तृतरूपमा तयार गर्ने र समिति समक्ष छलफल गरी स्वीकृत गराउने,
- कार्यदलको कार्ययोजना सम्बन्धमा सम्बन्धित पदाधिकारी र शाखा/महाशाखाका कर्मचारीहरूसँग छलफल गरी जानकारी गराउने,
- लैससास परीक्षणका लागि स्थानिय तहका पदाधिकारी लगायत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गर्ने,
- सन्दर्भ सामाग्रीहरुको अध्ययन गर्ने, सबै सूचकहरुको गंभीरतापूर्वक अध्ययन गर्ने,

- सूचकहरूका लागि प्राथमिक र द्वितीय स्रोतहरूको पहिचान गर्ने र सो अनुरूप सूचना संकलन गर्ने,
- सूचना संकलनका विधिहरूको निर्यौल गरी उपयुक्त विधिबाट संकलन गर्ने,
- द्वितीय स्रोतबाट लिइने सूचनाका लागि आवश्यक प्रमाण जुटाउने र सम्बन्धित सूचकमा अंक प्रदान गरी तालिकामा अंक प्रदान गरिएको प्रमाण उल्लेख गर्ने,
- नीति, योजना, कार्यक्रम, निर्णय तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनसंग सम्बन्धित प्रमाण तथा आधिकारिक कागजातहरू जुटाउने,
- प्राथमिक स्रोतका सूचनाका लागि आवश्यकता अनुसार स्थलगत अनुगमन गर्ने र सम्बन्धित सरोकारवालाहरू तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा/महाशाखाका सम्बद्ध कर्मचारी र पदाधिकारीहरू तथा सेवाग्राहीसंग छलफल गर्ने र आवश्यकता अनुसार अन्तर्वार्ता लिने,
- प्राप्त तथ्यांक र सूचनाहरू दिग्दर्शनमा उल्लेख गरे अनुरूप सूचक र उपसूचकहरू अनुसार विषयवस्तु र सूचना संकलन गर्ने ढाँचा तयारी गर्ने र सो बमोजिम प्रस्तुतिकरण गर्ने र सूचना संकलन वा जानकारी लिन र कार्यशालामा प्रस्तुत गर्ने,
- कार्यशालामा ती सूचना तथा तथ्यांकको प्रमाणीकरण गर्ने र ती सूचकहरूको सवल पक्ष, सुधार गर्नु पर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतीहरूको बारेमा छलफल गर्ने,
- सुधार गर्नु पर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतीहरू न्यूनीकरण गर्न लैससास मूलप्रवाहिकरण कार्य योजना बनाउने ।

३. प्रतिवेदन चरण

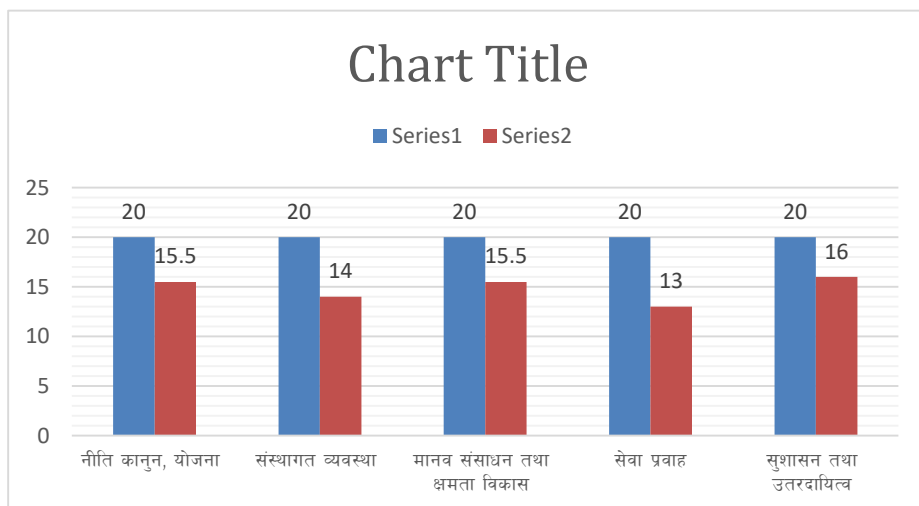
यस चरणमा कार्यदलले प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कहरूलाई प्रतिवेदनका रूपमा प्रस्तुत गर्नु पर्दछ । प्रतिवेदनलाई आकर्षक बनाउन यसलाई विभिन्न खण्डमा तयार गरियो । खासगरी प्रतिवेदनमा परिचय खण्ड, तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण खण्ड, विश्लेषण खण्ड मुख्य फाइन्डिङ्ग, सवल र कमजोर पक्ष र निष्कर्ष तथा सुझाव खण्ड समावेश गरिएको छ ।

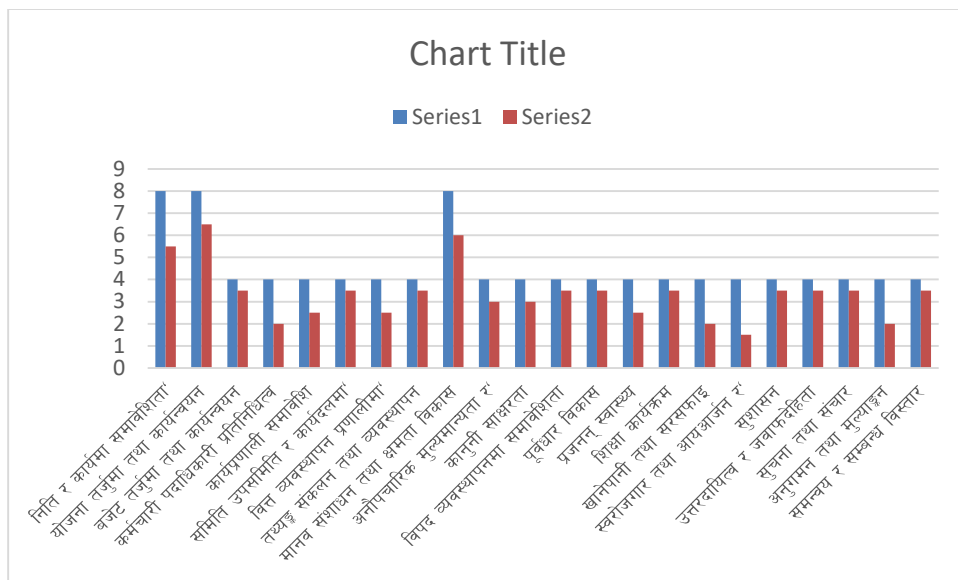
६. लैससास परिक्षणका सहभागिहरू

सिस्ने गाउँपालिकामा पदाधिकारी ८ जना र कर्मचारी २५ जना गरी जम्मा ३२ जनाले २ दिने लैससास परिक्षण कार्यशाला गोष्ठीमा भाग लिएका थिए । जस मध्येमा २१ जना पुरुष र ११ जना महिला थिए । विस्तृत नामावलीको लागि अनुसूची १ मा उल्लेख गरेको छ ।

तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण खण्ड

७. तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण र व्याख्या - विभिन्न तालिकाहरू

विश्लेषण खण्ड

८. लैससास परिक्षण विश्लेषण औजारहरु

संघीय व्यवस्था पश्चात लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणलाई संस्थागत गर्नको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जारी गरेको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण दिग्दर्शन अनुरूप कार्यविधिको थालनि भएको छ जस्लाई सबै गाउँपालिका र गाउँपालिकाहरुले लागु गर्नु पर्ने हुन्छ । विशेषत लैससास परिक्षण गर्दा यी तलका विभिन्न विधिहरु र औजारहरु प्रयोग गरिएकोछ ।

- सन्दर्भ सामाग्रीको संकलन र पुनरावलोकन
- लैससास विषयमा क्षमता अभिवृद्धि गरी बभाईमा एकरूपता ल्याउने,
- लक्षित समुह छलफल
- मुख्य व्यक्तिहरुको अन्तरवार्ता
- अन्तरवार्ता
- सरोकारवालाको विश्लेषण कार्यशाला गोष्ठी
- प्रश्नावली
- कार्यशाला गोष्ठी
- सबल, कमजोर, अवसर तथा चुनौति विश्लेषण
- कार्ययोजना तयारी

९. तथ्याङ्क तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण

सिस्ने गा.पा.को गत वर्ष र यो वर्षको परीक्षणको तुलनात्मक विश्लेषण प्राविधिक प्रतिवेदन

क्र.स	मुख्य सुचक	आ. व.		आ. व.		क्र.सं	उप सुचक	आ. व. ०७७/ ०७८		आ. व. ०७८/०७९	
		कुल अंक	प्राप्ताङ्क	कुल अंक	प्राप्ताङ्क			कुल अंक	प्राप्ताक	कुल अंक	प्राप्ताक
१	निती, कानुन, योजना	२०		२०		१.१	निती र कानुनमा समावेशीता , सहभागीता	८	४.५	८	५.५
						१.२	योजना तर्जुमा तथा कार्यक्रम	८	३	८	६.५
						१.३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	१	४	३.५
कुल प्राप्ताङ्क								२०	८.५	२०	१५.५
२	संस्थागत व्यवस्था	२०		२०		२.१	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	१.५	४	२
						२.२	कार्यप्रणाली समावेशी	४	१	४	३
						२.३	समिती, उपसमिती र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	३.५	४	३
						२.४	वित्त व्यवस्थापन	४	३	४	२.५
						२.५	तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	३	४	३.५
कुल प्राप्ताङ्क								२०	१२	२०	१४
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०		२०		३.१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	३	८	६

						३.२	अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	२.५	४	३
						३.३	कानुनी साक्षरता	४	१.५	४	३
						३.४	विपद व्यवस्थापनमा समावेशीता	४	२	४	३.५
कुल प्रापताङ्क								२०	९	२०	१५.५
४	सेवा प्रवाह	२०		२०		४.१	पूर्वाधार विकास	४	३.५	४	३.५
						४.२	प्रजनन स्वास्थ्य	४	३.५	४	२.५
						४.३	शिक्षा कार्यक्रम	४	४	४	३.५
						४.४	खानेपानी तथा सरसफाई	४	४	४	२
						४.५	स्वाजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	०.५	४	१.५
कुल प्रापताङ्क								२०	१५.५	२०	१३
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०		२०		५.१	सुशासन	४	२	४	३.५
						५.२	उत्तरकायित्व र जवाफदेहिता	४	३	४	३.५
						५.३	सुचना तथा सुसंचार	४	४	४	३.५
						५.४	अनुगमन तथा मूल्यांकन	४	३.५	४	२
						५.५	समन्वयवय र सम्बन्ध विस्तार	४	२	४	३.५
कुल प्रापताङ्क							कुल प्रापताङ्क	२०	१४.५	२०	१६
जम्मा							जम्मा	१००	५९.५	१००	७४

मुख्य उपलब्धीहरू

१०. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणबाट आएको उपलब्धि

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण पश्चात सिस्ने गाउँपालिका मार्फत सञ्चालन भइरहेका विभिन्न क्रियाकलापहरूमा लैङ्गिक संवेदनशीलताको अभ्यासको अध्ययन तथा पृष्ठपोषण प्राप्त भएको छ । गाउँपालिकाले अवलम्बन गरेको लैससास नीति तथा कार्यक्रमहरूको अन्तर विश्लेषण गरि नया कार्यक्रमहरू सहितको कार्य योजना तयार गरिएको थियो । आगामी दिनमा पालिकालाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमैत्री बनाई थप सशक्तिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि पनि परिक्षणले मार्ग प्रशस्त गरेको छ । मुख्यतया लैससास परिक्षण पश्चात निम्नानुसार उपलब्धीहरू तथा प्राप्तीहरू पहिचान भएका छन् ।

- गाउँपालिकाको कार्यालयको वातावरण तथा भौतिक पुर्वाधारहरू लैससास मैत्री रहको।
- निर्णय प्रक्रियामा महिला सहभागिता बढाउनका लागि विभिन्न योजना अन्तरगतका उपभोक्ता समितिमा प्रतिनिधित्व गर्ने महिलाहरूले अर्थपूर्ण सहभागिता रहेको पाईन्छ ।
- महिलाहरूको वकालत र सरोकारवालाहरूको संवेदनशीलता बढ्दै गएको पाईन्छ ।
- सार्वजनिक जीवनमा महिला सहभागिता बढ्दै गएको देखिएको छ ।
- महिला बाबवालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखाले प्रभावकारी रूपमा कार्य सम्पादन गर्दै आएको।
- अघिल्लो वर्ष सम्पन्न लैससास परिक्षणको नतिजामा आधारिक कार्ययोजना तयार गरिएको र त्यसको प्रभावकारी रूपमा पदाधिकारी , कर्मचारी तथा सबै विषयगत शाखाहरूले अपनत्व लिई कार्यान्वयन गरेको पाइयो ।
- लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरूमा महिलाहरूले न्याय पाउन थालेका छन्/आवाज उठाउन थालेका छन् ।
- गाउँपालिकाको न्यायिक समितिले महिला हिंसा न्युनिकरणका लागि महत्वपूर्ण योगदान पुर्‍याएको पाइन्छ । पालिकाले लैससास सम्बन्धि केही नीति रणनीति तथा कार्यविधिहरू तयार गरी लागू गराउनु आवश्यक छ
- सिमान्तकृत, बञ्चितकरण र जोखिममा परेका व्यक्ति र समुदायको लागि विशेष कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धि (CEDAW) कार्यान्वयनका लागि तयार गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना, दिगो विकासको लक्ष्य न ५, बाल अधिकार महासन्धि, र संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषदबाट पारीत प्रस्ताव नं. १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्य योजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी बोध गरी कार्यान्वयनमा जोड दिएको पाइयो ।
- महिला अधिकार स्थापना र महिला माथि हुने हिंसा विरुद्धको विभिन्न दिवस र अभियान जस्तै महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान, किशोरी दिवस, अन्तराष्ट्रिय महिला दिवस, र स्वच्छ महिनावारी दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको छ ।
- यस गाउँपालिकामा अध्यक्ष र उपाध्यक्षमा पुरुष निर्माचित भएको भएको तर लैससासका सवालमा निकै प्रतिबद्ध रहेको पाइयो, पुर्व निर्धारित कार्यक्रमलाई पनि छोडेर २ दिन पुरै लैससास परिक्षणमा सक्रियरूपमा सहभागी भई आगामी वर्षको कार्ययोजना तयारी र कार्यान्वयनका लागि प्रतिबद्धता जाहेर गर्नुले थप पुष्टि गरेको देखियो ।

- सेवा सुविधामा पहुँच नभएका समुदायहरूका लागि सेवा प्रवाहमा पहुँच पुऱ्याउन घुम्टि शिविर संचालन भएको पाइएको छ ।
- सवल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने, अवसर र चुनौतिको विश्लेषणमा कमजोर पक्ष र चुनौति कम देखिएका छन भने यो वर्षका सिस्ने गा.पा.ले लैससास परिक्षणमा प्राप्त गरेको **कूल अंक ७४ पुगेको छ जुन अधिल्लो वर्षको भन्दा १५ ले बढी छ**, जसलाई उल्लेख्य सुधार आएको मान्न सकिन्छ ।

१०.१ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण सूचकहरु अंकभार

लैससास परीक्षणका लागि स्थानीय सरकारको नीतिमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी उत्तरदायी कार्यक्रम, आन्तरिक संरचना र मानव संसाधन, सम्बन्ध विस्तार र नेपाल सरकारका प्रतिवद्धताहरु लगायतका विषय वस्तु समेटिएका छन । लैससास परीक्षणका लागि देहायका पाँचवटा मुख्य सूचकहरु तथा अंकभारको व्यवस्था गरिएको छ ।

क्र.स.	मूल सूचकहरु	अंकभार
१.	नीति, कानुन, योजना	२०
२.	संस्थागत व्यवस्था	२०
३.	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०
४.	सेवा प्रवाह	२०
५.	सुशासन तथा उत्तरदायीत्व	२०

लैससास परीक्षणका मूल सूचकका उपसूचकहरु र अंकभार

लैससास परीक्षणका प्रमुख पाचवटा सूचकहरु भित्र विभिन्न २२ वटा उपसूचकहरु राखिएका छन । ती उपसूचकलाई प्रष्ट बनाउनका लागि प्रत्येक उपसूचकमा प्रश्नहरु राखिएका छन । समग्रमा यस परीक्षणमा १०० वटा प्रश्नहरुको उपयोग गरिएको छ । प्रत्येक प्रश्नको पूर्णाङ्क १ रहेको छ जसमा अवस्था हेरिकन ० – १ सम्मको अंकभार दिन सकिन्छ । उक्त २२ वटा उपसूचकहरु यसप्रकार रहेका छन :

लैससास परीक्षणका मुख्य तथा सहायक विषय क्षेत्रहरु

क्र. स.	मुख्य तथा सहायक विषय क्षेत्रहरु	अंकभार	अंकभार
१.	निति, कानुन, योजना	२०	२०
१.१.	निति, कानुन, योजनामा समावेशी सहभागिता	५	
१.२.	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	५	
१.३.	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	

२	संस्थागत व्यवस्था	२०	२०
२.१	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	
२.२	कार्यप्रणाली समावेशी	४	
२.३	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	
२.४	वित्त व्यवस्थापन प्रणालिमा समावेशिता	४	
२.५	तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	२०
३.१.	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	६	
३.२.	अनौपचारिक मुल्य, मान्यता र कुसस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	
३.३.	कानुनी साक्षरता	४	
३.४.	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	
४	सेवा प्रवाह	२०	२०
४.१.	पूर्वाधार विकास	४	
४.२.	प्रजनन स्वास्थ्य	४	
४.३	शिक्षा कार्यक्रम	४	
४.४	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	
४.५	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	
५	सुशासन तथा उत्तरदायीत्व	२०	२०
५.१.	सुशासन	४	
५.२.	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	
५.३	सुचना तथा संचार	४	
५.४	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	
५.५	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	
	कुल जम्मा	१००	१००

ती उपशीर्षकहरूको प्रष्टयाईको लागि प्रत्येकमा व्याख्यान गरीएको छ । ती व्याख्यानको आधारमा अंक दिएर लैससास परिक्षण गरिएको छ । अंक भार दिने तरिका यस प्रकार छन : यदि अवस्थाको विवरणमा राम्रो भएमा र प्रमाणीकरणको आधार भएमा अंक १ दिने, यदि अवस्थाको विवरण र प्रमाणीकरणको आधार पनि मध्यम भएमा अंक ०.५ र यदि अवस्थाको विवरणमा सुधार गर्नु पर्ने देखिएमा वा व्याख्यानमा हुदै नभएमा अंक ० दिने ।

१०.२ लैससास परीक्षणका अंकभार:

लैससास परिक्षण गर्दा कार्यविधिमा उल्लेख गरिए अनुसार प्रमुख विषयहरु, सूचकहरुको व्याख्या र प्रमाणीकरणको आधारमा अंक दिई लैससास परिक्षण गरिएको छ जस्को प्राप्तअंक मुख्य सूचक अनुसार यस प्रकार छन:

क. स.	मुख्य तथा सहायक विषय क्षेत्रहरु	अंकभार	प्राप्ताङ्क
१.	नीति, कानुन, योजना		
१.१.	नीति, कानुन, योजनामा समावेशी सहभागिता	८	५.५
१.२.	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	६.५
१.३.	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	३.५
	जम्मा	२०	१५.५
२	संस्थागत व्यवस्था		
२.१.	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२
२.२.	कार्यप्रणाली समावेशी	४	२.५
२.३.	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	३.५
२.४.	वित्त व्यवस्थापन प्रणालिमा समावेशिता	४	२.५
२.५.	तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	३.५
	जम्मा	२०	१४
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास		
३.१.	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	६
३.२.	अनौपचारिक मुल्य, मान्यता र कुसस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३
३.३.	कानुनी साक्षरता	४	३
३.४.	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	३.५
	जम्मा	२०	१५.५
४	सेवा प्रवाह		

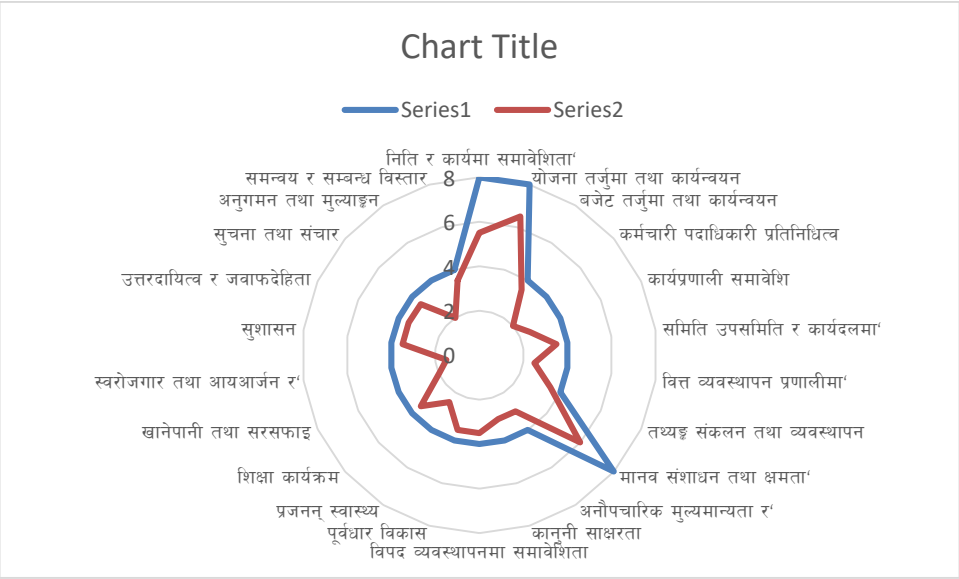
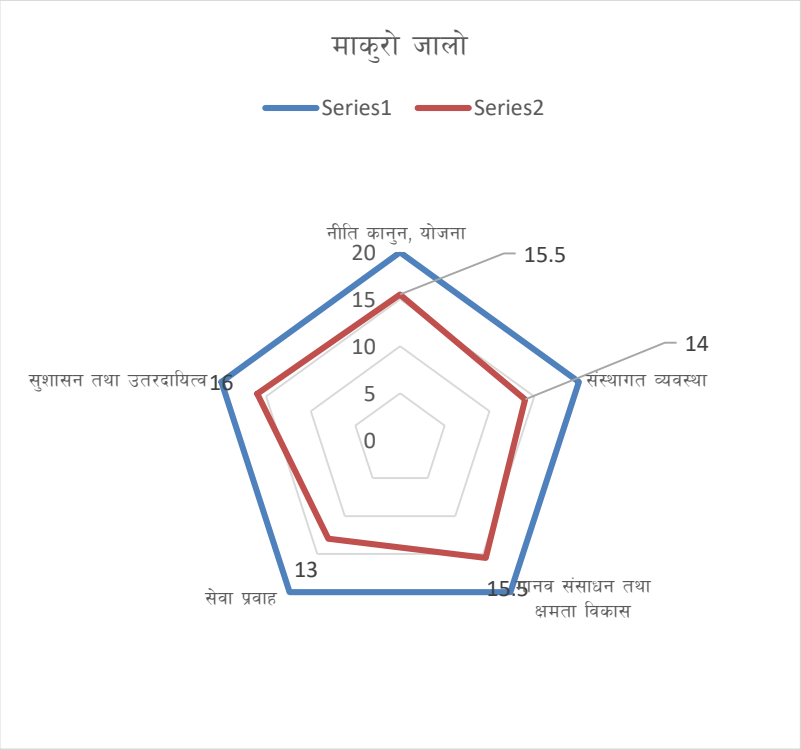
४.१.	पूर्वाधार विकास	४	३.५
४.२.	प्रजनन स्वास्थ्य	४	२.५
४.३.	शिक्षा कार्यक्रम	४	३.५
४.४.	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	२
४.५.	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	१.५
	जम्मा	२०	१३
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व		
५.१.	सुशासन	४	३.५
५.२.	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	३.५
५.३.	सुचना तथा संचार	४	३.५
५.४.	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	२
५.५.	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	३.५
	जम्मा	२०	१६
	कुल जम्मा	१००	७४

लैससास परिक्षणको प्राप्त अंकको विस्तृत विवरण अनुसूची खण्डमा उल्लेख छ ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको मूल सूचकका अंकभार यस प्रकार छन :

क्र.स	सूचक	अंकभार	अंकभार प्राप्त
१	नीति कानून, योजना	२०	१५.५
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	१४
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	१५.५
४	सेवा प्रवाह	२०	१३
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	१६
	जम्मा	१००	७४

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको आधारमा अंकभार र माकुरी जालो

११. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सवाल, सुधार गर्नु पर्ने, अवसर र चुनौतीहरू

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सवाल तथा सुधार गर्नु पर्ने पक्ष तथा अवसर चुनौतीहरू पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्ने सन्दर्भमा पालिकाको सवाल पक्ष तथा सुधार गर्नु पर्ने पक्षलाई विश्लेषण गर्दा प्राप्त भएको सुझाव ५ वटै क्षेत्रको निम्न बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. नीति, कानून, योजना

मुल विषय	सवाल पक्ष	सुधार गर्नुपर्ने पक्ष	अवसर	चुनौतीहरू
	स्थानिय नीति तथा कानून निर्माण भई कार्यान्वयनमा रहेको	नीति कानून योजना तयार गर्नका लागि कानुनी परामर्शकर्ताको व्यवस्था गर्नुपर्ने समय परिवेश अनुसार कानून संशोधन गर्नु पर्ने	क्षेत्रगत नीति तथा कानून निर्माण, लैससास सम्बन्धी नीति तथा कानून जनसहभातिमुलक पद्धती मार्फत योजना छनौट सेवा प्राप्तीमा लक्षित वर्गको सक्रिय सहभागिता लक्षित वर्गप्रति समान व्यवहार	नीति कानून र योजना कार्यान्वयनका लागि परामर्शकर्ता व्यवस्था
नीति कानून योजना	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई छुट्टै शिर्षकका रुपमा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरिएको	थप बजेटको व्यवस्था गरी लैससास प्रवर्धन गर्न पर्ने	महिला , पिछडा वर्ग तथा दलित समुदायको प्रतिनिधित्व र सहभागीता रहेको	सामाजिक चालचलनका कारण लैससास न्युन प्राथमिकतामा पर्ने गरको ।
	स्वीकृत भएका ऐन,कानून, निति नियम, नियमावली र र कार्यविधिहरु पलिकाको वेवसाइटमा राखिएका	कानून तथा नीति निर्माणको क्रममा वन्चितिकरणमा परेको वर्गको सुझाव लिने नगरेको । सुशासन निति, लैससास निति र दलित शसशक्तिकरण निति नवनेका	स्थानिय सरकारले विकास साभेदार , नागरिक समाज संस्था र नागरिकसंगको सहकार्यमा आवश्यकता अनुसार योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्न सक्ने	नीति र व्यवहार वीचको खाडल ठूलो भई हुनेखाने वर्गहरुको कार्यक्रममा पहुँच वढेको र सबै नागरिकहरुको वेवसाइटमा पहुँच नहुने

		वेवसाइटमा शिर्षक अनुसारका सुचना सामाग्रीहरु नभएका	आइ टी अफिसरले सम्बन्धित समिति तथा अधिकारीहरूसंग समन्वय गरी राख्न सक्	
	आवधिक, वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा समावेशी विकासको निति, रणनिति र कार्यक्रम बनेको	सरोकारवालाहरु तथा लक्षित समुदायसंग व्यापक परामर्श गरिनुपर्ने विज्ञसंग परमर्श	एकरूपता कार्यान्वयन पक्षमा सजिलो	आर्थिक समस्या र आवधिक योजना र नीति, कार्यक्रम र बजेटको तालमेल कम हुनु ।
	स्थानीय तहले वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा स्थानीय मागको आधारमा निर्णय हुने गरेको	सवै क्षेत्रको समानरूपले प्रतिनिधित्व, सहभागीता र जनताको मागको सम्बोधन हुन नसकेको	लैससास नीति निर्माण गरी सहकागीतामूलक योजना तर्जुमालाई कार्यान्वयन गर्न विकास साभेदारहरूसंग समन्वय भैरहेको।	कोरना महामारी जस्ता महामारी र विपद , जनताको सचेतनाको स्तर र भौगोलिक विकटता र लैससास सम्पर्क कर्मचारी रिक्त रहको अवस्था ।
	विभिन्न जन्य कार्य रोक्ने प्रयास भएको	लैससास डेस्क र सम्पर्क कर्मचारी तोक्न पर्ने लैससास नीति र दलित शसक्तिकरण सम्बन्धि कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्ने ,	सरोकारवाला नियाकयहरु, स्थानीय विकास साभेदारहरु सहकार्यका लागि प्रतिवद्ध,	पदाधिकारीहरु यस सवाललाई महत्वका साथ ग्रहण गर्नेछन् आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापना
	उपभोक्ता समितिमा कम्तिमा ३३ प्रतिशत महिलाको सहभागिता गराउने गरिएका साथै अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षमध्ये कम्तीमा	सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा लैगिक तथा सामाजिकरूपमा बहिस्करणमा परेका व्यक्ति र समुहलाई लागत अनुरूप	उपभोक्ता समितिसंग सम्बन्धित नितिगत व्यवस्थाका बारेमा जानकारी गराउदै प्रभावकारी रूपमा कार्य गर्न टोल विकास	अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन नसक्दा विकास आयोजनाहरु महंगा, खर्चिला, समयमा नसिद्धिने समस्या भएको ।

	एकजना महिला सदस्य रहने व्यवस्था पनि गरिएको ।	पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने नगरिएको । पदाधिकारीहरुलाई अभिमुखिकरण हुने नगरेको	संस्था परिचालन गर्न पालिका तयार रहेको	
--	--	---	---------------------------------------	--

२. संस्थागत व्यवस्था

मुल विषय	सबल पक्ष	सुधार गनुपर्ने पक्ष	अवसर	चुनौतिहरु
संस्थागत व्यवस्था	स्थानीय स्तरमा गठित समिति उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला तथा र पुरुषको समानुपातिक प्रतिनिधित्व	निर्णयक तहमा (पदाधिकारी र कर्मचारी) आर्थिक तथा समाजिक रुपमा पछाडी परेका तथा पारिएका महिला, दलित, सिमान्तकृत बहिष्करणमा र जोखिममा परेकाको प्रतिनिधित्व वढाउनुपर्ने	गाउँसभा र कार्यपालिकाले आवश्यक नितिगत व्यवस्था गर्न सक्ने ।	कर्मचारी भर्ना गर्दा समावेशी व्यवस्था अनुसार भर्ना गर्न सहज नभएको,
	अपांगमैत्री बालमैत्री लैससास मैत्री पुर्वाधारको व्यवस्था भएको।	लैसासको विधिवत रुपामा निर्णय पक्रियामा अवलम्बन गर्ने	लैससास मैत्री पुर्वाधारको कारणले लक्षित वर्गहरुले सहजता पुर्वक सेवा लिएको	लैससास मैत्री पुर्वाधार तोकिएको समयमा पुरा गुर्नु

३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास

मुल विषय	सवल पक्ष	सुधार गनुपर्ने पक्ष	अवसर	चुनौतिहरु
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	हिंसा न्युनिकरण सम्बन्धी तालिम संचालन मार्फत जनचेतना फैल्याइएका	लैंगिक तथा समावेश विकासका लागि क्षमता विकास कार्ययोजना पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरी अभिलेख राख्ने	गाउँपालिकाको आफ्नो लैससास सुधार योजना कार्यान्वयन गर्न श्रोत साधन भएको साथै अन्य निकाय र संघसंस्थासंग सहकार्य गर्न प्रयाप्त सम्भावना	कोरना महामारी जस्ता विपद आइलागेमा नियमित कामकाज र कार्य गर्ने तौर तरिका प्रभावित हुने ।
	दरबन्दी अनुसार कर्मचारीको आंशिक पदपूर्ति भई सेवा प्रवाहमा सहजता भएको	लैंगिक तथा समावेश विकासका लागि क्षमता विकास कार्ययोजना पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन अभिलेख गर्ने	जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता विकासका तालिम प्राप्त पश्चात कार्यक्षमतामा सुधार भएको	जनप्रतिनिधि र कर्मचारिहरुको माग अनुसारको र आवश्यकता अनुसार क्षमता माविविकास तालिम संचालन गर्नु
	जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीलाई नीति, कानुन, योजना तर्जुमा र विद्यमान कानुन सम्बन्धी अभिमुखिकरण गरिएको	निरन्तर गर्न पर्ने	जिल्ला सदुरमुकाम भएका कारण बाह्य मानवीय श्रोतको उपलब्धता रहेको।	
	मानव संसाधन विकासको लागि पालिकाले क्षमता विकास योजनालाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्दै आएको	मानव संसाधन विकास केन्द्रको स्थापना गर्ने	प्रदेश सरकार, विकास साभेदार र अन्य पालिकाको सहकार्यमा कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्न सकिने	पालिकामा मानव विकास केन्द्र वा शाखाको व्यवस्था तथा खर्च भएको हुनेछ ।
	महिला तथा बन्चितिकरणमा परेका समुदायको आर्थिक तथा समाजिक सवलिकरणका प्रयासहरु भैरहेको	महिला र बन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा संचालन गर्नपर्ने	प्रदेश सरकार, विकास साभेदार र अन्य पालिकाको सहकार्यमा कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्न सकिने	पालिकामा मानव विकास केन्द्र वा शाखाको व्यवस्था तथा खर्च भएको हुनेछ ।

	महिला माथि भएको हिंसा र भेदभावको न्यूनीकरण, बाल विवाहको रोकथाम सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन भैरहेका	सम्पन्न कार्यक्रमहरूको प्रभाव विश्लेषण गरी दस्तावेजिकरण गर्न आवश्यक	विषयगत शाखाहरूमा दरबन्दीअनुसारको कर्मचारी उपलब्धता, श्रोत संस्थाहरूको सेवा लिइ कार्य गर्न सकिने	उपलब्ध कर्मचारीहरू बीचको समय व्यवस्थापन र कार्यबोझ
--	--	---	--	--

४. सेवा प्रवाह

मुल विषय	सबल पक्ष	सुधार गनुपर्ने पक्ष	अवसर	चुनौतिहरू
सेवा प्रवाह	निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना तयार सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा लैससास मैत्री हुनेगरी आवश्यक मापदण्ड पुरा गर्न निर्देशन दिने गरेको	सार्वजनिकका साथै निजी संरचनाहरूलाई पनि मापदण्ड अनुसार तयार गर्न सचेतना, अभिमुखिकरण र नियमन कार्य नि	भवन आचारसंहिता लागु गरिएको	निजी भवनहरू नक्शापास नै बनाउने परिपाटी रहेको।
	विद्यालय जाने सवै बालबालिकालाई भर्ना गराउने प्रवृद्ध मिलाएको	अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनुपर्ने	संघ र प्रदेश सरकारबाट आवश्यक सहयोग पाउन सकिने	सीमित स्रोत साधन
	गरिवीको रेखामुनी रहेका नागरिकहरूका लागि विभिन्न स्वरोजगारमुलक कार्यक्रम संचालनमा रहका	वैदेशिक रोजगारीमा जानेहरूका लागि क्षमता विकास तालिम संचालन गर्नु पर्ने	स्थानीय साधन स्रोत र शिपमा आधारित उच्च विकास कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने	वस्तविक लक्षित वर्ग पहिचान र कामको सम्मान गर्ने प्रवृत्तिको विकास हुन आवश्यक छ ।

	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण र सहयोग निति रहेका	अति विपन्न व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य विमा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिनु दिनुपर्ने	आवश्यक श्रोत,साधन र नीति नियमको अपलब्धता भएको।	
--	--	--	---	--

५. सुशासन र उत्तरदायीत्व

सुशासन	Website मार्फत सूचनाहरु र जानकारी (बार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, नीति ,नियमहरु , प्रतिवेदनहरु , सूचना जानकारी) सार्वजनिकिकरण गर्ने काम व्यवस्थित गरिएको । डिजिटल वडा पत्रको व्यवस्था	असल अभ्यासका रुपमा निरन्तरता दिदै , सामाजिक संजालहरु मर्फत पनि जनताको पहुच अभिवद्धी गर्ने	आवस्यक जनशक्ति पालिकामा रहेको	गुणस्तरीय इन्टरनेटसेवाको उपलब्धता
	पालिकाले प्रवाह गर्ने सवाहरुको जानकारीका लागि नागरिक वडा पत्रको व्यवस्था डिजिटल वडा पत्रको व्यवस्था गुनासो सुनुवाई तथा व्यवस्थापन का लागि अधिकारी तोकिएको सुभाष पेट्टी राखिएको	गुनासो सुनुवाई तथा व्यवस्थापन नियमित रुपमा गर्नुपर्ने	पालिकाले नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था गरेको	श्रोत साधनको सीमितता
	महिला विकासका लागि वेइजिंग घोषणा पत्रका प्रतिवद्धताहरु कार्यान्वयन गरेको नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परिक्षण सुनुवाई लगायत सुशासनका औजार कार्यान्वयनमा ल्याइएको र उक्त कार्यमा बन्चितिकरणम परेका समुहको उपस्थिति रहने गरेको	बन्चितिकरणमा परेका समुदायले पुरा लाभ लिए नलिएको प्रभाव मुल्यांकन गर्नुपर्ने अनुगमन मुल्यांकनबाट सिकेका पाठहरु योजनामा समावेश गर्नुपर्ने	गैसस लाई प्रभाव मुल्यांकन गराउन सकिने अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समितिलेको सक्रियतामा कार्य गर्न सकिने	श्रोत साधनको सीमितता अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रकृत्यामा बन्चितिकरणमा परेकाहरुको सहभागिता न्युन हुनु
	कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने गरेको	अनुगमन तथा मुल्याङ्कनलाई लैससास मैत्रि बनाउनुपर्ने	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समितिलेको सक्रियतामा कार्य गर्न सकिने	
	संघ र प्रदेश सरकार संग समन्वय सहकार्य र सहजिकरण हुने गरेको।	अन्तरपालिका, प्रदेश र संघ स्तरमा सहकार्य बढाइ लैससास प्रवर्धनका लागि कार्यक्रमहरु गर्ने	स्थानीय तहको स्वमुल्यांकन का आधारमा तयार पारिएको क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयन	सवै तहका सरकार बीच सहकार्य गर्न समय मिलाउन तथा प्रकृत्या पुरा गर्न

१२.लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको कार्ययोजना

यस पृथा उत्तरगंगा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्ने सन्दर्भमा पालिकाको सवल पक्ष तथा सुधारनु पर्ने पक्षलाई विश्लेषण गर्दा प्राप्त भएको सुझावको आधारमा गाउँपालिकाले आगामि दिनमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको मुद्दालाई पुर्ण कार्यान्वयन गर्नको लागि निम्न बमोजिम कार्य योजना प्रस्तुत गरिएको छ ।

सिस्ने गाउँपालिका

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण २०७९

कार्ययोजना

मिति : २०७९/१२/१२ र १३

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप संचालन गर्ने जिम्मेवारी			समयाबधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
नीति, कानून र योजना (२०)		१.१.८ यस गाउँपालिकाको स्थानीय श्रम ऐन बनाइनेछ ।	विधायन मस्यौदा समिति	गाउँ कार्यपालिका	प्र.प्र.अ.	२०७९।८० असार मसान्त		
		१.२.६ आगामी निति, योजना तथा बजेट निर्माण गर्दा दिगो विकासको लक्ष्य नं ५ को वुँदा समावेश गरि	बजेट तथा योजना तर्जुमा समिति	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०७९।८० असार मसान्त		नपर्ने

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप संचालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
संस्थागत व्यवस्थापन (२०)		निति तथा कार्यक्रम बनाइने छ निरन्तरता ।						
		कानुनी परामशकर्ताको व्यवस्था गर्ने ।	सामाजिक विकास शाखा	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०८० असार मसान्त		
		१.३.४ लक्षित समुहको लागि कुल पुँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत बजेटको व्यवस्था गरिने र प्रतीवेदन पनि राखिनेछ ।	महिला तथा बा(लबालिका शाखा	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०८० असार मसान्त		नपर्ने
		२.१.१ यस गाउँपालिकाको निर्णायक तहमा (कार्यपालिका र शाखा प्रमुख) कम्तीमा ५०% महिला पुर्याउन पहल गरिनेछ ।	महिला तथा बा(लबालिका शाखा	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०८० असार मसान्त		नपर्ने
		२.१.४ क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरु गर्दा वन्चितीकरणमा परेकोलाई प्राथमिकता दिइने र सोको विवरण पुस्तिका पनि राखिनेछ ।	प्रशासन शाखा	गाउँकार्यपालिका	गाउँकार्यपालिका	२०८० असार मसान्त		नपर्ने
		२.२.२	प्र.प्र. अधिकृत	गाउँकार्यपालिका	गाउँकार्यपालिका	२०८० असार मसान्त		नपर्ने

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप संचालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		यस गाउँपालिकामा लैंगिक डेस्क गठन गरी TOR सहितको जिम्मेवारि दिइने छ ।						
						२०८० असार मसान्त		
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास (२०)	९	३.१.१ क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी वार्षिक विकास कार्यक्रममा बजेटको व्यवस्था गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।	प्र.प्र. अधिकृत	गाउँकार्यपालिका	गाउँकार्यपालिका	२०८० असार मसान्त		नपर्ने
		३.१.६ मानव संसाधन विकास केन्द्र स्थापना गरि सोको लागि बजेट तथा कार्यक्रम बनाईने छ ।	प्र.प्र. अधिकृत	गाउँकार्यपालिका	गाउँकार्यपालिका	२०८० असार मसान्त		नपर्ने
		३.१.७ लक्षित वर्गको लागि लोकसेवा पुर्व तयारि कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।	प्र.प्र. अधिकृत	गाउँकार्यपालिका	गाउँकार्यपालिका	२०८० असार मसान्त	बजेट तथा जनशक्ति	
		३.२.२ लैंगिक हिंसा मुक्त गाउँ हुँदै गाउँपालिका घोषणाको लागि कार्ययोजना छुट्टै नीति बनाईने छ ।	महिला तथा बा(लबालिका शाखा	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०८० असार मसान्त	बजेट तथा जनशक्ति	

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप संचालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		३.३.४ महिला सम्बन्धी भएका सबै क्रियाकलापहरुबाट लक्षित वर्गले पाएको प्रतिफलको लागि प्रभाव प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।	महिला तथा बा(ल)बालिका शाखा	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०८० असार मसान्त		नपर्ने
सेवा प्रवाह (२०)	१५.५	४.२.४ आर्थिक रूपले विपन्न परिवारको लागि निशुल्क स्वास्थ्य विमा गरी विवरण राखिने छ ।	स्वास्थ्य शाखा	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०८० असार मसान्त		नपर्ने
		४.५.२ बैदेशिक रोजगारीमा जाने लक्षित वर्गहरुको लागि सिप विकास तालिम प्रदान गरिनेछ ।	प्रधानमन्त्रि रोजगार कार्यक्रम	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०८० असार मसान्त		नपर्ने
		४.५.४ गाउँपालिकाले सुपथ मुल्य सहकारी पसल संचालन गरिने छ ।	कृषि शाखा	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०८० असोज सम्म		नपर्ने
		घरयासी फोहोर व्यवस्थापनका लागि चेतनामुलक कार्यक्रममा महिलाको सहभागीता	सामाजिक विकास शाखा	गाउँकार्यपालिका		२०८०/८१ असार मसान्त		
प्रशासन तथा उत्तरदायित्व (२०)		५.४.१ यस गाउँपालिकाले संचालन गरेका कार्यक्रमहरुको प्रभाव प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।	प्रशासन तथा योजना शाखा	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अधिकृत	२०८० असार मसान्त		नपर्ने

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप संचालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		५.५.३ लैससास सम्बन्धीका संजालहरुका सदस्यहरुका लागि तालीमको व्यवस्था गरिनेछ ।	प्र.प्र. अधिकृत	गाउँकार्यपालिका	गाउँकार्यपालिका	२०८०।८१ असार मसान्त		नपर्ने
		बन्धेतिकरणमा परेका समुदायको पुरा लाभ लिए नलिएको प्रभाव मुल्यांकन गर्ने ।	योजना शाखा	गाउँकार्यपालिका	प्र.प्र. अ.	२०८० असार मसान्त		
		लैससास विकास सम्बन्धी तालिम संचालन गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	सामाजिक विकास शाखा	२०८०।८० असार मसान्त		
		अनुगमन तथा मुल्यांकनबाट सिकेका पाठहरुको योजना समावेश गर्ने ।	योजना तथा अनुगमन शाखा	कार्यपालिका	विषयगत शाखाहरु	२०८०।८१ असार मसान्त		

निष्कर्ष तथा सुझाव

सिस्ने गाउँपालिकाको आन्तरिक संरचना, कार्यसंस्कृति तथा योजना तर्जुमा एवं नीति निर्माण प्रक्रियामा वृत्तिगतता तथा जोखिममा परेका वर्गहरूको आवश्यकता पहिचान गर्ने, श्रोतको विनियोजन गर्ने तथा विनियोजित श्रोतलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सामाजिक विकास शाखाबाट सो वर्गहरूको क्षमता विकास गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन भएको देखिन्छ । सिस्ने गाउँपालिकाले गुरुयोजना, आवधिक योजना, राजस्व सुधार योजना, लैससास रणनीतिक योजना तथा लैससास परिक्षणको आधारमा रहेर तयार गरिएको वार्षिक कार्ययोजना तयार पारी कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन, बजेट समेतको व्यवस्था गरी लैससास सम्पर्क व्यक्ति तोकेर कार्य सम्पादन गरिरहेको पाइयो । यसका साथै लैससासका सवषयमा आन्तरिक तथा बाह्य आयोजनामा हुने कार्यक्रमहरूमा सहभागी गराउँदै पालिकाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको बुझाइमा प्रष्टता तथा एकरूपता ल्याउने नीति लिएको छ । पालिकाको क्षमता विकास योजनाको सफल कार्यान्वयन गर्दै पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको लैससास सम्बन्धी क्षमता विकास कार्य प्राथमिकताका साथ भैरहेकोमा यसलाई निरन्तरता दिन आवश्यकता छ ।

गाउँ पालिकाको विषयगत समिति तथा योजना एवं श्रोत विनियोजनमा प्रत्यक्ष भूमिका खेल्ने समिति तथा संरचनाहरूलाई पनि लैससासको विषयमा अभिमुखीकरण जरुरी छ । लैससासको विषयलाई पालिकाको योजना, नीति, रणनीतिमा मूलप्रवाहीकरण गरी बजेट विनियोजन मार्फत विशेष योजना तथा परियोजना निर्माण गर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन जरुरी छ । पालिकाका नीति निर्माण तहमा वसेका व्यक्तित्वहरूलाई अन्तराष्ट्रिय सन्धी सम्झौता, प्रचलित कानुनी प्रावधान र व्यवस्थाका साथै सहभागीमुलक योजना प्रकृयाका ७ चरण, योजना छनौटका आधारहरूको बारेमा जानकारी तथा ज्ञानको आधारमा स्थानीय नीति, नियम र योजना निर्माण तथा त्यसको स्थानीयकरण गरी व्यवहारिकतामा ल्याउनु आवश्यक छ ।

गाउँपालिकामा रहेको न्यायिक समितिले महिलाका मुद्दाहरूलाई केही हदसम्म सम्बोधन गरेको भएता पनि दुरदराजमा वसेका महिलाहरूको शारीरिक, मानसिक तथा संवेगात्मक हिंसाहरूलाई समेट्न नसकेकोले अहिले पनि आम महिलाहरू हिंसा सहनु आफ्नो भाग्यमा लेखेको भन्ने स्वीकारेर बस्न बाध्य छन् । त्यसैले यो कुरालाई सम्बोधन गर्न पालिकामा मेलमिलापकर्ताहरू सक्रिय पाउँदै वडातहमा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरू थप सुदृढ गराउन सके महिला हिंसाहरूको रिपोर्ट गर्ने दर बढाउनुको साथै मेलमिलाप मार्फत महिला हिंसामा न्युनीकरण ल्याउन सकिन्छ । महिला हिंसा एउटा शुन्य सहनशिलताको विषय हो भन्ने विषयमा महिला, पुरुष तथा आम समुदायमा एउटा सशक्त जागरणको आवश्यकता भएकोले हिंसाबाट पीडित वा पीडित हुन सक्ने महिला, बालबालिका, पुरुष सबैलाई राखेर बढागत रूपमा आम जागरण कार्यक्रम प्रभावकारी हुने देखिन्छ ।

यस सिस्ने गाउँपालिका लैससास परिक्षणबाट आएको नतिजालाई हेर्दा सन्तोषजनक अवस्था पाइयो साथै पालिकाको लैससास सम्बन्धि सकारात्मक धारणा देखियो । गाउँपालिकाको जम्मा अंक ७४ प्राप्त भएको छ जसमध्ये अधिकतम सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा १६ रहेको छ, नीति, कानून, योजनामा १५.५ र मानव संसाधन तथा क्षमता विकासमा १५.५ अंक, संस्थागत व्यवस्थामा १४ अंक र सेवा प्रवाहमा न्युनतम १३ अंक प्राप्त भएको छ । सो अंकभार अनुसार यस सिस्ने संस्थागत व्यवस्था र सेवा प्रवाहमा बढी जोड दिन पर्ने र लैससासको सबै क्षेत्रहरूमा सुधारको आवश्यकता देखिएको छ ।

सुझावहरू

लैससास परिक्षणबाट आएको नतिजाको आधारमा यस गाउँपालिकाले लैससासको क्षेत्रमा निम्न बमोजिम सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ:

- गाउँपालिकाको गुरु योजना,आवधिक योजना, लैससास रणनीतिक योजना, क्षमता विकास योजना,राजस्य सुधार योजना र वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेट बीच तादात्म्यता बनाउदै, विषयगत शाखाहरु बीचको अन्तरसम्बन्ध र सहकार्यमा कार्यसंचालन गर्ने
- लैससास नीति पुर्णरुपमा कार्यान्वयन गर्न लैससास डेष्कको व्यवस्थापन र सवलिकरण गर्ने ।
- सुशासन निति र दलित शसक्तिकरण निति तयार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- लैङ्गिक उत्तरदायि बजेट निर्माण गरि कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- राष्ट्रले अबलम्बन गरेका अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरु जस्तै बेइजिङ्ग घोषणा पत्रको कार्य योजना, महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव अन्त्यको सन्धिलाई गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यक्रमहरुमा बजेट विनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने, उपरोक्त योजना तथा प्रतिबद्धतालाई योगदान पुग्ने गरी पालिकाले गरेका कामहरुको दस्तावेजिकरण सुधार गर्न पर्ने ।
- लैससासको अवधारणाको बारेमा गाउँपालिकाका सबै पदाधिकारीहरु तथा कर्मचारीहरुलाई जानकारी गराउनु पर्ने ।
- न्यायिक समितिको कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा वढीभन्दा वढी जनता समक्ष पुर्याउन तथा महिला, दलित र सीमान्कृत जनताको न्यायमा पहुँच अभिवृद्धी गर्न मेलमिलाप कर्ता र न्यायीक समिति सदस्यहरुको क्षमता विकासका साथै थफउत्प्रेरण जगाउन, मनो सामाजिक परामर्श र सेफ हाउसको व्यवस्थापन जस्ता कार्यहरु गर्न आवश्यक देखिन्छ,।

१७	सुशिलाकुमारी सिंह				१						१									
१८	सुनिता खड्का	९८४७९९४५५५			१						१									
१९	सुरान्धा मल्ल	९८४३५५५१६५			१						१									
२०	शक्ति के.सी.	९८६८११२८१३			१						१									
२१	मंगलसिंह बुढा	९८४८३९६०८२				१						१								
२२	जैकला बोहरा				१						१									
२३	मदन वि.सी.					१					१									
२४	तिर्था पुन	९८४७९८१०२७	१									१								
२५	मोतिराम बोहरा					१					१									
२६	सशिला कु सिंह	९८६५०६१४८५			१						१									
२७	ठकेन्द्र खत्रि	९८६३४५७३५१				१					१									
२८	सशिधर बुढा	९८६८६९२३१३		१								१								
२९	देवि शर्मा				१						१									
३०	अरुण कुमार वली	९८६३४५२१२९				१					१									
३१	केशव वराइली	९८६८३८३४५७				१					१									
३२	करण खड्का					१					१									
		जम्मा	२	६		९	१५				२५	६	१							

अनुसूची २: लैससास परिक्षणको प्राप्त अंकको विस्तृत विवरण

अंक दिने तरिका, यदि राम्रो भएमा अंक १, मध्यम भएमा अंक ०.५ र सुधार गर्नु पर्ने देखिएमा वा सो व्याख्यान अनुसार हुदै नभएमा अंक ० दिने । अंक दिदा समुहमा छलफल गरी निकौल गरी सहमतिमा दिईएको हो । तलका अंकहरु कर्मचारीहरु र पदाधिकारीहरुको घनीभुत छलफल पश्चात प्रमाणको आधारमा दिईएको हो ।

तालिका १: लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको मूल्याङ्कनका सूचक र मापनका अवस्थाहरू

नोट: मुल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अंक०. मध्यम अवस्थालाई , ५ अंक र अति कमजोर अवस्थालाई ० अंक दिनु पर्नेछ । तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा र , '०.५' , '१' यी सूचकमा गरिने मूल्याङ्कन सामुहिक मूल्याङ्कन अंक पाउने अवस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ । '०' ०कन हो । समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सोको अवस्थाबारे सहमतिमा अंक प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

सिनं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अंक	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१	नीति, कानून, योजना २०	नीति र कानूनमा समावेशिता \ सहभागिता	८	१.१.१	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणले भएको , मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरे \ नगरेको	०-१	१	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू
२				१.१.२	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरे । नगरेको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे आँसिक रुपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना का दस्तावेजहरू र लेखाजोखा सम्पन्न भएको प्रमाणित गर्ने कागजातहरू
३				१.१.३	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका	०-१	१	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू)	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू)	स्थानीय सरकारका स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनासम्बन्धी दस्तावेजहरू

				नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भए । नभएको			नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	सम्बन्धी कुराहरू औसिक रुपमामात्र समावेश भएको	सम्बन्धी कुराहरू समावेश नभएको	
४			१.१.४	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीतिहरू छन । छैनन्? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरिएको वा नगरिएको)	०-१	१	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश गरिएको	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश नगरिएको	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने नीति दस्तावेज र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकाहरू
५			१.१.५	स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेको समुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोकथामसहित प्रावधान व्यवस्था गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेको समुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोकथामसहित प्रावधान राखिएको	स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेको समुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोकथामसहित प्रावधानमात्र समावेश गरिएको	स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेको समुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोकथामसहित प्रावधान नराखिएको	स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिहरू र तिनको लैससास दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेज
६			१.१.६	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बञ्चितमा परेको	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बञ्चितमा परेको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बञ्चितमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बञ्चितमा परेको समुदाय माथि	महिला तथा बञ्चितमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमानित

				समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको			समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहिअनुरूपकार्यन्वयनहुने गरेको	विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको	हुनेहिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको	कागजातहरू र माहिलातथावञ्चितीमाप रेकासमुदायहरुकोस्वयम भनाइहरुकोदस्तावेज
७			७.१.१	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको	०-१	०	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने केही प्रावधानमात्र रहेको	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज
८			१.१.२	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानरहे । नरहेको	०-१	१	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरुरहेको	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने केही प्रावधानरहेको	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधाननरहेको	स्थानीय तहकोश्रम नीति दस्तावेज र यसको समीक्षा प्रतिवेदन
९	योजना तर्जुमा तथाकार्य ान्वयन	८	१.२.१	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसिक रुपमामात्र नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति , कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश नगरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य विक्षेपण दस्तावेज
१०			१.२.२	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था	०-१	१	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विक्षेपणको आधारमा सो समूहमध्ये	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको लागि वा प्रत्यक्ष	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विक्षेपणको आधारमा सो समूहकोस्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा

					विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरे । नगरेको			विश्लेषणको आधारमा सो समूहकोलागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	केहीको लागिमात्र प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेनगरेको	निर्धारण समितिले निर्धारणगरेको बजेट सीमा
११				१.२.३	स्थानीय सरकारकोयोजना सूची लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरे । नगरेको (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना कार्यक्रमहरूलाईसमेटे नसमेटेको परीक्षण)	०-१	१	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका केही योजनामात्र प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने नगरेको र उनीहरूले माग गरेका योजनाले सामान्यतया प्राथमिकता नपाउने गरेको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा भएका सहभागीहरूको सूची , फोटो र बडास्तरबाट छनौट भएका योजनाको सूचीर लक्षितसमूहलेछनौटगरेका कार्यक्रमकोसूची
१२				१.२.४	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भए । नभएको ?	०-१	०.५	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा सामान्य छलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको	बजेट तर्जुमा मार्गदर्शनको प्रति र यसमायोजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषय समावेश भएको छ छैन

१३				१.२.५	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको (तयारी प्रतिवेदन)	०-१	०.५	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तयारी प्रतिवेदन
१४				१.२.६	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनहुने गरे। नगरेको	०-१	१	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगरेको बजेट विनियोजनपनि गर्नेनगरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू स्थानीयकरण गरेको दस्तावेज र सोलाई प्राप्त गर्नेकार्यक्रमहरू बजेट विनियोजनदस्तावेज
१५				१.२.७	स्थानीय तहकायोजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबने। नबनेको	०-१	१	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई सिमित रुपमा प्रत्यक्ष लाभर केही अप्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीनबनेको	स्थानीय तहकायोजना दस्तावेज
१६				१.२.८	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित ४०% महिलाहरूकोसहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समिति व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनका प्रावधानहरू र केही

					भए । नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए ।नदिएको			भएको , मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको	कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको	पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको	योजनाको नमूना अवलोकन
१७		बजेट तर्जुमा तथाकार्य ान्वयन	४	१.३.१	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिए । नगरिएको ?	०-१	१	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा अघि समुदायका सरोकारवालाहरूसँगको छलफल र परामर्श तथाविपन्नतास्तरीकरण सम्बन्धी आवधिक दस्तावेज
१८				१.३.२	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए । नगरिएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरिएको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न कहिले काहीँ बजेटको व्यवस्था हुने गरेको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न बजेटको व्यवस्था हुने नगरेको	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरु
१९				१.३.३	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि	०-१	१	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरु

					पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश गरिए । नगरिएको ?			पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश गरेको	योजनामा समावेशभएपनि पर्याप्त नभएको	कार्यान्वयनका लागि बजेटव्यवस्था हुने नगरेको	
२०				१.३.४	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गरिए । नगरिएको ? (बजेट तथाकार्यकमबीच भिडान)	०-१	१	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि कहिले कहाँ बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि बजेट विनियोजन तथा उनीहरूको हितका कार्यक्रममा खर्च गर्ने नगरिएको।	बजेट तथाकार्यकमबीच भिडान नतिजा निकाल्नेबजेट तथा , कार्यक्रम दस्तावेज ।
२१	संस्थागत व्यवस्था २०	कर्मचारी पदाधिका री प्रतिनिधि त्व	४	२.१.१	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व रहेकोछ।छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधि कारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत) प्रतिनिधि त्व रहेकोअवस्था ।	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत पनि प्रतिनिधित्व नरहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा रहेका (कर्मचारी।पदाधिकारी) को नामावली ।
२२				२.१.२	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकाकर्मचारी हरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायमध्येबाट केहीसमावेशीकरण हुने गरी	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको सम्बन्धी नीतिकानून , र अभ्यास सम्बन्धी दस्तावेज ।

					गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेगरी नीति लिइएको छ । छैन ?			समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेगरी नीति लिइएको अवस्था ।	कर्मचारीहरूको सिमित समावेशी प्रतिनिधित्व हुनसक्नेगरी नीति लिइएको अवस्था ।	गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेगरी नीति लिइएको छैन ।	
२३				२.१.३	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली मार्फत दिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेर सेवा दिने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्ने रणनीति तथा कार्यनीति र सेवा प्रवाह दस्तावेज ।
२४				२.१.४	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक	०-१	०.५	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई समेत सेवा	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर पाइने गरी र महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्ने सकारात्मक विभेदको नीति तथा रणनीति दस्तावेज ।

					विभेदको नीति लिएको । नलिएको			महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति नरहेको ।	
२५		कार्यप्रणा लीसमावे शी	४	२.२.१	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति छ । छैन ?	०-१	०.५	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति रहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति नरहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको कार्यनीति दस्तावेज ।
२६				२.२.२	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ।छैन ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिए।नगरिएको)	०-१	१	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था नगरिएको ।	स्थानीय सरकारको संगठन संरचना र लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको कार्य निर्देश शर्त र जिम्मेवारी किटान दस्तावेज

							जिम्मेवारी किटान सहित रहेको)				
२७				२.२.३	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ । छैन ?	०-१	१	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता केही पनि नरहेको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता दस्तावेज । निर्णय पुस्तिका ।
२८				२.२.४	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरे नगरेको	०-१	०	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई र लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिले सुझाव दिएको दस्तावेज बैठकको , उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका र वडास्तरमा गरेको अनुगमन प्रतिवेदन ।

								अनुगमन समेत गरेको			
२९		समिति, उपसमिति र कार्यदल मा प्रतिनिधित्व	४	२.३.१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहे ।नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी प्रतिनिधित्व भएको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका ।	
३०				२.३.२	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाए । नपाएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिकाको प्रति ।	

[illegible]

								कार्यान्वयन हुने गरेको ।			
३३		वित्त व्यवस्थापनप्रणालीमा समावेशिता	४	२.४.१	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना भएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयननभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना नभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना सम्बन्धी दस्तावेज ।
३४				२.४.२	के आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोछ ? उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएकोछ ?	०-१	०.५	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतथाउनीहरूको आवश्यकता	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतरउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा भने नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था तथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेट तथा कार्यक्रम दस्तावेजहरू ।

								अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको।			
३५				२.४.३	के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरू लागि वजेटको व्यवस्थाभएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएको छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरू लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तथासो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरू लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तरसो अनुसार कार्यक्रम पहिचाननगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरू लागि वजेट तथा कार्यक्रम प्रवन्ध नै नभएको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको व्यवस्था तथा सोको लागि आवश्यक जनशक्ति , वजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्थाभएको दस्तावेज ।
३६				२.४.४	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे । नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्ने बजेटको व्यवस्था गरे पनि कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्ने बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन बजे विनियोजन गरेको दस्तावेज र सूचना प्रणाली र यसबाट प्रवाहित सूचनाहरू ।

३७		तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	४	२.५.१	के स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डित सूचना। तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग , उमेर , र आर्थिक स्थिति , जात आदि) (गाउँ नगर प्रोफाइल)	०-१	१	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका (लिङ्ग , उमेर , र आर्थिक , जात स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डित सूचना। तथ्याङ्क संकलन गर्ने गरेको र खण्डित तथ्याङ्कको समय समयमा अध्यावधिक गर्ने गरेको छ ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका (लिङ्ग , र आर्थिक , जात , उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डित सूचना। तथ्याङ्क संकलन गरेको तर खण्डित तथ्याङ्कको अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका (लिङ्ग , र आर्थिक , जात , उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डित सूचना। तथ्याङ्क संकलन पनि नगरेको ।	महिला , पुरुष , बालबालिका , सबै जातजातिका (लिङ्ग , र आर्थिक स्थिति , जात , उमेर आदि) खण्डित तथ्याङ्क सहितको गाउँ नगर प्रोफाइल ।
३८				२.५.२	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गर । नगरेको (गाउँ नगर प्रोफाइल)	०-१	१	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने नगरेको	स्थानीय स्तरका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक र नक्साङ्कन सहितको गाउँ नगर प्रोफाइल ।

३९				२.५.३	के स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	स्थानीयपार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्यांक तथा सूचनाको विवरण र स्थानीय विकास योजना तर्जुमा दस्तावेज ।
४०				२.५.४	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याँक अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरणको अभिलेख ।
४१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०	मानव संसाधन तथाक्षमता विकास	८	३.१.१	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए । नआएको ?	०-१	१	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजनावार्षिक बजेट , किताब र लैससासमा खर्च गर्ने कार्यविधि ।

४२				३.१.२	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वा छैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो वा थिएन ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको ।	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकासबै पदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम नलिएका र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	स्थानीय तहकापदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र समावेशी सदस्यहरूलाई तालिम प्रदान गर्दा कुल संख्याका आधारमा महिला तथापुरुषको सहभागी संख्याको अनुपात विश्लेषण प्रतिवेदन।
४३				३.१.३	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ ।छैन ?	०-१	१	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग तथा महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको , महिलाका आवश्यकतापनि नसमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको ।	तालिममा समेटिएको विषयवस्तु, भाषाको लेखन र प्रयोगको स्तर, आवश्यकतामा आधारितभएको तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण प्रतिवेदन ।

४४				३.१.४	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण) छन्। छैन ? सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरिएको छ। छैन ?	०-१	१	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू रहेका र सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरेको।	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू भएपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने नगरेको।	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू सो अनुसार बजेट विनियोजन हुने नगरेको।	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता विकाससम्बन्धी प्राविधिक तालिम, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदिको प्रतिवेदन र परिमाण खुल्ने बजेट खर्च विवरण।
४५				३.१.५	के स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (विषयगत तालिम प्राप्त जनशक्ति संख्या)	०-१	१	स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिने तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत नरहेको।	स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने विषयगत तालिम प्राप्त जनशक्ति संख्या विवरण।
४६				३.१.६	के स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ ?	०-१	०	स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था रहेको।	स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको।	स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्बन्धी जनशक्ति नहेको।	स्थानीय सरकारको संगठन संरचना र कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण।
४७				३.१.७	महिला र वनचित्तिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए	०-१	०	महिला र वनचित्तिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी	महिला र वनचित्तिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा कक्षा हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको।	महिला र वनचित्तिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा हुने	स्थानीय तहको वार्षिक कार्यक्रम र महिला तथा वनचित्तिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको उपस्थिति विवरण।

					नभएको। (संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)			कक्षा सञ्चालन हुने गरेको।		नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको।	
४८				३.१.८	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमुखीकरणगरिएकोछ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरणगरिएको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेपनि सञ्चालन नभएको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी नभएको र यस्तो जानकारी दिने कुनै कार्यक्रम नरहेको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने अभिमुखीकरणकार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण।
४९		अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३.३.२.१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न हुने गरेको।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू रहेपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम सञ्चालन नभएको।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू नरहेको र यसकालागि बजेट समेत विनियोजन हुने नगरेको।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र बजेट विवरण तथा सञ्चालित कार्यक्रम कार्यक्रम संख्यामिति , र उपस्थिति विवरण।
५०				३.२.२	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ।नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाएको छ ?	०-१	०	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ।नगरपालिका घोषणा भएको र महिला हिंसाविरुद्ध घटना उल्लेख्य रुपमा नघटेको।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ।नगरपालिका घोषणा भएपनि महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य रुपमा संख्यमा रहेको।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ।नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य संख्यमा रहेको।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ।नगरपालिका घोषणा गरेको मिति तथा लिइएका निर्णय विवरण र स्थानीय न्यायिक समिति वा

					(घटेका घटना संख्या र लिइएका निर्णय)			सून्य सहिष्णुता अपनाइएको ।			प्रहरीमा महिला हिंसासम्बन्धी उजुरीदर्ता विवरण ।
५१				३.२.३	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	०-१	१	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरिएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारहरूले संचालन गर्ने गरे पनि प्रभावकारी नभएको ।	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका
५२				३.२.४	के स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै) जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेको विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि मध्ये केहीमात्र सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनहालसम्म नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउन सञ्चालन गरेका कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति ।
५३		कानूनी साक्षरता	४	३.३.१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय	०-१	१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये केही सिमितलाई मात्र नेपालको	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये कसैलाई पनि नेपालको संविधान,	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान र अन्य प्रचलित कानूनको विषयमा गरिएको

					सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?			कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरिएको	संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण नगरिएको ।	अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।
५४				२०७३	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा	०-१	०.५	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख, प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूमध्ये केहीलाईमात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तु समेटी गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।

					समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?			गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको	विषयवस्तुका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	कुनैपनि अभिमुखीकरण नभएको ।	
५५				म.म.म.	के महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालित भएका छन् ? (जस्तै: कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिवारेअनुशिक्षण)	०-१	१	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिवारेनियमितरु पमाअनुशिक्षण हुने गरेको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका केही विषयमा अभिमुखिकरण हुने गरेको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिवारेअनुशिक्षण नभएको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिवारेअनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या
५६				म.म.म.	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट के उनीहरू लाभान्वित भएका छन् ? (जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल	०-१	०.५	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन नभएको र यसले महिलाको कानूनी हक अधिकार, एकल महिला,	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिवारे

				महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण र यसको असर)			महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धमहिलाहरू सशक्तिकरण भएको ।	विरुद्धकाबिषयहरू मध्ये केहीमा महिलाहरूको सशक्तिकरण भएको ।	चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रमहरूमा महिलाहरू सशक्त नभएको ।	अनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या
५७		विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्स गरे । नगरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहे। नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्स हुने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान समेत रहेको ।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका सिमित व्यक्ति सँग मात्र परामर्श लिने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श लिने नगरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरीएको विशेष राहतको प्रावधान समेत नरहेको ।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधिको प्रति र निर्माणको क्रममा गरिएको परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति र सहभागिता विवरण ।

५८				३.४.२	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला र केही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क नराखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क तथा राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरणको सूची ।
५९				३.४.३	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा केही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा उनीहरूलाई प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागिता विना उनीहरूलाई विशेष प्राथमिकता नदिइ सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यका लाभान्वित समूह र उनीहरूको दिएको प्राथमिकता तथा सहभागिता विवरण ।

६०				३.४.४	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय मध्ये सिमितको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा विना नै निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा भएको उपस्थिति विवरण ।
६१	सेवा प्रवाह २०	पूर्वाधार विकास	४	४.१.१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीभएपनि लैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला बालबालिका र , अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाकोड्रइङ , डिजायन भएको प्रमाण ।

६२				४.१.२	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ । छैन ?	०-१	१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरुमध्ये केहीको मात्रनिर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने नगरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरुका ड्रइङडिजायन र , निर्मित संरचनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरु ।
६३				४.१.३	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्नुपर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने कुनै नीति नै नभएको र	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने नीति र स्वीकृत नक्साको प्रति ।	

								उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरेको ।		हालसम्म यस विषयमा नसोचिएको ।	
६४				४.१.४	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहे । नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने नीति तथा सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू समेत नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा आयोजनाहरू ।
६५		प्रजनन् स्वास्थ्य	४	४.२.१	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भए । नभएको ?	०-१	१	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा गलगाउने नीति तथा यसको कार्यान्वयन केहीपनि नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन ।

								कार्यान्वयन गरिएको ।			
६६				४.२.२	स्थानीय तहको कार्यालयअस्पताल वा , स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ । छैन ?	०-१	०।५	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था सम्बन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन ।	
६७				४.२.३	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरुसंचालन गरिएका छन् ?	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरुसंचालन गरिएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनैपनि विशेष कार्यक्रमहरुसंचालित नभएका	सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरुको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तनक्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने अवस्था सुधार गर्ने र स्वास्थ्यशिविरहरु राख्ने जस्ता महिलाको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या ।	

६८				४.२.४	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट भए । नभएको ?	०-१	०	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा रहेको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने चालु वर्षको कार्यक्रम र बजेट भएको प्रति र गतवर्षको समीक्षा प्रतिवेदन ।
६९		शिक्षा कार्यक्रम	४	४.३.१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने नीति भएपनि पर्याप्त प्रयास नभएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध नमिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने निर्णय तथा यसको कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।
७०				४.३.२	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी	०-१	१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका केही परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकाकुनै बालबालिकालाई पनि दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी

					निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?			निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	कार्यक्रम तथा कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।
७१				४.३.३	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालित भए । नभएका ? (जस्तै: अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि) (कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या)	०-१	०.५	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन भएका ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन गर्ने नीति भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा आदि कुनैपनि संचालन नभएको ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा आदि संचालनको उपस्थिति र चनुगमन प्रतिवेदन ।
७२				४.३.४	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण सम्बन्धी सिमित कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	केही विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण सम्बन्धी सिमित कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण जस्ता कुनै कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनका प्रतिवेदनहरू ।

								कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।			
७३		खानेपानी तथा सरसफाई	४	४.४.१	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए । नभएको ?	०-१	०.५	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि एउटै शौचालयको व्यवस्था भएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध नभएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए । नभएको अनुगमन गर्ने ।
७४				४.४.२	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट र संचालन प्रतिवेदन ।

								पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।			
७७		स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	४.५.१	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको ।	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक केही कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको तर र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कुनै कार्यक्रम राख्ने नगरिएको ।	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्नु अगाडि बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमको विषयवस्तु, बजेट तथा संख्या
७८				४.५.२	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी	०-१	०	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा र तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा र तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा र तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा र तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी

					कार्यान्वयन गर्ने गरे । नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)			विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	गरेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	र कुनै त्यस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको ।	
७९				४.५.३	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे । नगरेको ? (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी सुचकाँक)	०-१	१	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरेको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नगरेको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गर्ने निर्णय र मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी विवरण ।
८०				४.५.४	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए । नभएको?	०-१	०	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम नभएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम र अनुगमन प्रतिवेदन ।
८१	सुशासन तथा उत्तरदाय ित्व २०	सुशासन	४	५.१.१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा	०-१	१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा तदर्थ	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी

					सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?			कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको ।	गरेपनि सम्बन्धित अधिकारीबाट तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	र कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट भएका निर्णय ।
८२				५.१.२	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता केही नीतिमात्र कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता कुनै नीति कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति र कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।
८३				५.१.३	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ	०-१	१	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिवद्धताका क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रमतय नभएको तथा	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा स्वीकृत तथा सञ्चालित कार्यक्रमसंख्या र उपस्थिति ।

					?	(कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)			क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	कार्यक्रमतय भएपनि कार्यान्वयन नभएको ।	कुनै कार्यान्वयन नभएको ।	
८४					५.१.४	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्ने कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गरेको छ ?	०-१	१	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्ने कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गर्ने गरेको ।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्ने कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन भएपनि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्नेकुनै कार्यक्रममा रकम विनियोजन नभएको र हालसम्म कुनै कार्यक्रम नभएको ।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्ने कार्यक्रममा विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम संख्या, कार्यक्रम संचालन भएको संख्या र उपस्थिति ।
८५		उत्तरदायित्व रजवाफदेहिता	४		५.२.१	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आकल झुकल केही कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले कुनै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गरेको प्रति र कार्यक्रमको उपस्थिति ।

					स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरे । नगरेको ?			नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयनका विषयमा उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।		सरकारबाट सम्बोधन हुने नगरेको ।	
८८				५.२.४	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे पनि कार्यान्वयनमा आइनसकेको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको स्वीकृत आचार संहिता ।
८९		सूचना तथा संचार	४	५.३.१	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे । नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे पनि महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र गरेको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिकीकरण र महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लक्षित कार्यक्रम तथा बजेट सार्वजनिकगरेको अभिलेख ।

								लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरेको ।			
९०				५.३.२	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचनाहरू स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गरेको विवरण ।
९१				५.३.३	के स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको छ ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशी तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी प्रवाहित सूचनाको प्रति ।
९२				५.३.४	के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित	०-१	०.५	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको	के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको

					समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्यांकसँग समेत तुलना गर्न सकिने)			पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको ।	सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह भएपनि यसबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको आधार नभएको ।	सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह नभएको र स्थानीय तहका कार्यक्रमबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि नभएको ।	जनचेतनामा वृद्धि भएको तथ्यांक वा अध्ययन प्रतिवेदन ।
९३		अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	५.४.१	के कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको छ ?	०-१	०.५	कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले केही मात्र लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिएको प्रभाव अध्ययन प्रतिवेदन ।
९४				५.४.२	के स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र	स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने कार्यक्रम	स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासका कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र	स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासका कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण भएको प्रतिवेदन ।

					प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?			पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिएको ।	रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम नभएको ।	
९५				५.४.३	के स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल गर्नेगरेका छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित गरी भएको छलफल प्रतिवेदन ।
९६				५.४.४	के अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	०-१	०.५	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका केही पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छैन ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गरेको प्रमाण ।

९७		समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	५.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरे। नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका केही नीति, कानून तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा मात्र सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने नगरेको।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको प्रमाण।
९८				५.५.२	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल बनी कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरूपमा कार्य हुने गरे। नगरेको ?	०-१	१	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमाआकलझुकल कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरूपमा कार्य हुने गरेको।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य हुने नगरेको।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जाल मा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य गरेकोप्रमाणित हुने बैठकका निर्णयपुस्तिका तथा निर्णय।	
९९				५.५.३	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता	०-१	०.५	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का केहीप्रतिनिधिलाई मात्रलैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता	

					विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरे । नगरेको ?			(संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरेको ।	विकासतालिम दिने कार्यक्रम रहेको ।	विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने नगरे ।	विकासतालिम प्रदान गरेको कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति ।
--	--	--	--	--	---	--	--	---	-----------------------------------	-----------------------------------	---

[illegible]